

Протокол от среща

Тема/ Относно

Обществено обсъждане на проект на общи условия за достъп и пренос на електрическа енергия през електроразпределителната мрежа на „ЕНЕРГО-ПРО Мрежи” АД

ЕНЕРГО-ПРО Мрежи АД
Варна Тауърс, кула Е
бул. Владислав
Варненчик 258
гр. Варна 9009
www.energo-pro-grid.bg

Място, дата, време

Фестивален и конгресен център, зала 4 „Пресцентър”

бул. „Сливница” № 2, гр. Варна

Дата: 14 май 2013 г.

Начало на срещата: 15:20 ч.

Край на срещата: 16:45 ч.

Участници

От страна на „ЕНЕРГО-ПРО Мрежи” АД:

1. Мария Димитрова – водещ на срещата - директор дирекция „Обслужване на клиенти”
2. Стефан Абаджиев – управител на „ЕНЕРГО-ПРО ВАРНА” ЕООД
3. Пламен Стефанов – старши вицепрезидент „Регулаторно управление”
4. Станислав Йорданов – директор дирекция „Управление енергийни данни и СТИ”
5. Мария Капсъзова – началник отдел „Управление на договорите”
6. Десислава Русева – юристконсулт, дирекция „Правна”

Граждани / Потребителски организации / Фирми:

1. Илиян Станоев – регионален директор Комисия за защита на потребителите
2. Димитър Петров – гражданин
3. Георги Попов – адвокат
4. Светослав Спасов – председател на сдружение „ГНОМКА”
5. Михаил Донов – адвокат
6. Жени Димитрова - гражданин

Списък на използваните в протокола съкращения:

ВКС – Върховен касационен съд

ДКЕВР – Държавна комисия за енергийно и водно регулиране

ЗЕ – Закон за енергетиката

ЗЗП – Закон за защита на потребителите

КЗП – Комисия за защита на потребителите

НЛДЕ – Наредба 3 от 31.03.2013 г. за лицензиране на дейностите в енергетиката

Общи условия – Общи условия за достъп и пренос на електрическа енергия през електроразпределителната мрежа

Протокол от среща

ПИКЕЕ – Правилата за измерване на количествата електрическа енергия

ПТЕЕ – Правила за търговия с електрическа енергия

Съдържание

Г-жа Мария Димитрова приветства присъстващите с добре дошли и открива публичното обсъждане. Разяснява повода за срещата, а именно предстоящата промяна на общите условия за достъп и пренос на електрическа енергия през електроразпределителната мрежа на „ЕНЕРГО-ПРО Мрежи“ АД. В допълнение уточнява, че срещата е част от процедурата за публично обсъждане на проекта на общи условия съгласно нормативните изисквания. Г-жа Мария Димитрова посочва, че на 12.04.2013 г. проектът на общи условия е публикуван в центровете за обслужване на клиенти и на интернет страниците на ЕНЕРГО-ПРО и ЕНЕРГО-ПРО Мрежи, като в обявлението са указани датата, часът и мястото на провеждането на общественото обсъждане. Също така, в обявлението са посочени телефонен номер, пощенски и електронен адрес, на които в срок до 14.05.2013 г. клиентите могат да изпращат своите предложения и коментари по проекта. Г-жа Мария Димитрова отбелязва, че целта на срещата е да се чуят позицията и предложенията на присъстващите, които съгласно изискванията на НЛДЕ ще бъдат документирани и предоставени на ДКЕВР, заедно с проекта на общи условия. Водещата на срещата представя присъстващите от страна на „ЕНЕРГО-ПРО Мрежи“ АД.

Г-жа Димитрова подробно запознава присъстващите с процедурата, разписана в членове от 128 до 131 НЛДЕ, за одобряване и влизане в сила на общите условия.

Присъстващите са уведомени, че в допълнение на водения писмен протокол ще бъде направен аудио и видео запис от срещата. Водещата на публичното обсъждане дава думата на присъстващите да изразят своите становища и предложения по проекта на общи условия.

Г-н Светослав Спасов се информира дали дружеството е получило писменото становище, подадено от сдружение „ГНОМКА“.

Г-жа Димитрова потвърждава, че становището е получено.

Г-н Спасов заявява, че в такъв случай ще бъде кратък в изказването си и задава следните въпроси:

- В какво качество се явяват присъстващите, за да представят общите условия на „ЕНЕРГО-ПРО Мрежи“ АД предвид изискванията за независимост на дружеството;

- Дали дружеството предвижда да има публичност на становището му по внесените предложения и прозрачност на процедурата, като се публикува информация по процедурата на интернет страницата на дружеството или по друг начин;

ЕНЕРГО-ПРО Мрежи АД
Варна Тауърс, кула Е
бул. Владислав
Варненчик 258
гр. Варна 9009
www.energo-pro-grid.bg

Протокол от среща

- Какви са мотивите за изготвяне на общите условия и дружеството не се ли притеснява, че общите условия се отнасят за участниците и на двата пазара на електрическа енергия.

Г-жа Димитрова отбелязва, че получените въпроси и становището на дружеството ще бъдат публикувани на интернет страницата му.

Г-н Пламен Стефанов посочва, че дружествата в групата на ЕНЕРГО-ПРО функционират и са структурирани съобразно модел, който отговаря на европейските директиви и е одобрен от ДКЕВР. В допълнение, съгласно изискванията на ЗЕ в дружеството е въведена програма за съответствие, която гарантира равноправното третиране и независимостта на мрежовия оператор. Г-н Стефанов разяснява, че промените в ЗЕ от 17 юли 2012 г. са наложили изменението на общите условия и допълва, че в дружеството се е работило по нов проект още от 2010 г., когато влизат в сила новите ПТЕЕ. Във връзка с третия либерализационен енергиен пакет, дружеството е имало желание общите условия да отразят промените в енергийното законодателство и новия пазарен модел. Именно промените в ЗЕ налагат изискването всички клиенти, независимо дали са на регулиран или свободен пазар, да ползват мрежата при общи условия.

Г-н Илиян Станоев отбелязва, че във връзка с постъпила от „ЕНЕРГО-ПРО Мрежи“ АД покана в Комисията за защита на потребителите, изразява становище по проекта на общи условия във връзка с дадените на комисията правомощия по чл. 148 от ЗЗП. Той информира присъстващите, че КЗП е направила анализ на проекта на общи условия и е констатирала наличието на неравноправни клаузи по смисъла на чл. 143, т. 6 и т. 18 от ЗЗП, а именно: чл. 40, ал. 2, чл. 41, ал. 2, чл. 42, ал. 2, чл. 43, ал. 2, чл. 46, ал. 2, чл. 47, ал. 3, тъй като не отговарят на изискването за добросъвестност и водят до неравновесие между правата и задълженията на търговеца и потребителя, включително като дават право на търговеца да задължи потребителя да заплати сума за престация, която не е извършил. Г-н Станоев посочва наличието на задължителна практика на ВКС по въпроса за липсата на нормативна уредба, даваща възможност на доставчика на електрическа енергия едностранно да извършва корекция на сметката на потребителя за електрическа енергия за изминал период. Г-н Станоев коментира, че извършването на едностранна корекция е лишено от законово основание и изброява решения на ВКС. Изразява становището, че е необходимо от проекта на общи условия да бъде премахната изцяло възможността за търговеца едностранно да коригира сметките на потребителите за минал период.

Г-н Станоев допълва, че КЗП счита за неравноправни по смисъла на чл. 143, т. 18 от ЗЗП и клаузите на чл. 52, ал. 3 и чл. 53, ал. 2, които следва да бъдат отстранени от проекта на общи условия. По отношение на последната клауза, е необходимо отпадането ѝ или предвиждането и на други начини за възстано-

ЕНЕРГО-ПРО Мрежи АД
Варна Тауърс, кула Е
бул. Владислав
Варненчик 258
гр. Варна 9009
www.energo-pro-grid.bg

Протокол от среща

вяване на дължимите суми на потребителя.

Г-н Станоев отбелязва, че становището на КЗП е изпратено на електронния адрес за кореспонденция на дружеството и моли то да бъде взето предвид при изготвянето на окончателните общи условия.

Г-н Стефан Абаджиев посочва, че забележката по отношение на чл. 53, ал. 2 ще бъде взета предвид. По отношение на останалите забележки, г-н Абаджиев коментира, че има наличие на противоречие в българската правна система и че дружеството е запознато със задължителната практика на ВКС, като в случая става дума за манипулация на средствата за търговско измерване и ползване на електрическа енергия от недобросъвестни клиенти. Ако процедурата за корекции на сметки отпадне от общите условия съобразно препоръките на КЗП, това би означавало клиентите на електроразпределителните дружества да потребяват услуги (електричество, вода, телекомуникационни услуги) без да ги заплащат. В тази връзка, г-н Абаджиев отбелязва, че констатациите на КЗП ще бъдат разгледани, но дружеството ще разчита на съдействието на КЗП за участие при обсъждания в ДКЕВР по тази тема и ще се свърже за тази цел с КЗП.

Относно разпоредбата на чл. 52, ал. 3 г-н Абаджиев обръща внимание, че ако се освободи клиентът от задължението за плащане при оспорване на фактура, това би взривило финансовото състояние на „ЕНЕРГО-ПРО Мрежи“ АД, тъй като ще даде възможност всеки клиент без основание да подава жалби срещу фактурите си и по този начин да избегне или значително отложи тяхното плащане. В допълнение, липсата на ангажимент за плащане само на основание оспорване ще доведе и до увеличаване на административния ресурс за обработка на огромно количество необосновани жалби. Г-н Абаджиев допълва, че в световната практика двете положения – задължението за плащане, дори при оспорване, и правото на електроразпределителните дружества да извършват корекции на сметки в случаите на констатирана манипулация на средствата за търговско измерване функционират по еднакъв начин. Той споделя, че тези клаузи ще останат в проекта на общи условия и че дружеството ще направи това не с лоши намерения. В противен случай, би се нарушила дългогодишна практика, на която се крепи финансовата устойчивост и функционирането на системата.

Г-н Абаджиев разяснява, че в момента, при констатирана манипулация на електромер, която е в полза на даден потребител, технически не може да се установи неговата виновна отговорност, каквото е изискването на българското законодателство. За доказването на тази отговорност дружеството би трябвало да поеме полицейски функции, например чрез организирането на полицейска охрана на електромерите или поставянето на камера на всеки един от 1,2 млн. електромера. В този случай ще са необходими законодателни промени, регламентиращи доказателствената сила на записите от тези камери в съда.

ЕНЕРГО-ПРО Мрежи АД
Варна Тауърс, кула Е
бул. Владислав
Варненчик 258
гр. Варна 9009
www.energo-pro-grid.bg

Протокол от среща

Г-н Абаджиев изказва благодарност за становището на КЗП, тъй като за първи път държавна институция взема ясна позиция по тези проблеми за българското общество и правна система, и допълва, че се надява на съдействие от КЗП за реална дискусия в ДКЕВР и при необходимост в парламентарните комисии по право и икономика.

Г-н Стефанов допълва, че в ЗЕ е предвидено съдържанието на такива текстове в общите условия като корекцията може да бъде двустранна – както в полза на електроразпределителното дружеството, така и в полза на клиента. В този смисъл отпадането на тези клаузи няма да бъде в интерес на клиента, когато става дума за корекция в полза на потребителя.

Г-н Димитър Петров задава следните въпроси:

- Дали дружеството счита по презумпция, че трябва да е на печалба, тъй като целият договор и поведение са насочени към това;
- Вярно ли е, че дружеството е структурирано съобразно изискванията на ЗЕ и нормативната база, тъй като служители на една фирма спомагат дейността на друга фирма;
- Как договорът е съобразен с третия енергиен пакет, свободния пазар и как кореспондира с понятието енергийна бедност, което е изменено в проекта на „уязвими клиенти“.

Г-н Абаджиев отговаря в обратен ред на зададените въпроси и уточнява, че понятието уязвими клиенти е понятие от българското законодателство и поради тази причина е използвано в проекта на общи условия. Енергийната бедност е понятие от европейското право, но то не е директно приложимо към националните правни системи, а бива адаптирано според особеностите на всяка национална икономика в държавите от Европейския съюз. Г-н Абаджиев отбелязва, че това е тема, която би следвало да се дискутира в Народното събрание, тъй като „ЕНЕРГО-ПРО Мрежи“ АД е търговско дружество и законът не му вменява социални функции.

Г-н Петров възразява, цитирайки чл. 69 от ЗЕ, съгласно който енергийните предприятия са длъжни да извършват дейността си в интерес на обществото и на отделните клиенти.

Г-н Абаджиев потвърждава, че дружеството извършва дейността си на този принцип, но не изпълнява социални функции, които следва да се извършват от държавата и нейните органи. Той дава пример с многодетна клиентка на дружеството, за която е установено, че краде ток и на която на служители на дружеството им е жал да ѝ прекъснат захранването. Г-н Абаджиев обръща внимание на моралната страна на въпроса, но отбелязва, че ако дружеството следва да изпълнява социални функции от името на обществото, то дружеството следва да разполага с фонд, от който да компенсира разходите си и който

Протокол от среща

да е включен в цената на всички потребители.

Г-н Абаджиев отбелязва, че ЕНЕРГО-ПРО изпълнява някаква функция по защита на клиентите, прилагайки указаните от ДКЕВР цени, т.е. електрическата енергия се закупува по определена цена и се продава на една категория защитените клиенти по определена цена като освен това съществува и понятието уязвими клиенти. Дружеството не може да даде възможност на клиентите да не плащат или да крадат електрическа енергия за сметка на останалите клиенти.

Г-н Петров коментира как се установява кражбата на електрическа енергия и споделя, че по негова информация дружеството губи дела поради съставените констативни протоколи.

Г-н Абаджиев разяснява, че има незначителен брой дела, които са загубени на първа инстанция, преди години, поради сгрешен протокол. По-голямата част от делата за корекции се губят на основанията, посочени от представителя на КЗП. Процедурата за корекции вече е предвидена в ЗЕ, след изменението в него от 17 юли 2012 г., докато преди националната практика се е базирала единствено на общите условия на енергийните предприятия. Г-н Абаджиев коментира, че в българската правна система не се допуска обективна отговорност, т.е. отговорност без доказана вина, макар да има такава отговорност само в два случая: отношения родител-дете (настояник-лице под опека) и автомобил-собственик. Г-н Абаджиев дава пример с извършено законово нарушение от непълнолетно дете, при което родителят поема отговорността и пример за шофиране с превишена скорост, при което собственикът на автомобила следва да заплати глоба, в случай че не може да докаже, че нарушението е извършено от друго лице. Той допълва, че третият случай на обективна отговорност следва да се отнася за корекциите на сметки от мрежовите дружества при манипулация на електромер. Манипулацията е в полза на даден клиент и тъй като електроразпределителното дружество не може да определи точния момент на началото на кражбата, корекцията на сметка позволява на мрежовите дружества да възстановят в определени граници своите загуби.

Г-н Петров изразява съгласието си, че лице, което си позволява да краде, краде не само от електроразпределителното дружество, а и от останалите клиенти, но изказва несъгласие с това, че не може да се установи момента на начало на кражбата и твърди, че познава използваните от дружеството системи за дистанционен отчет.

Г-н Абаджиев отбелязва, че когато българското общество инвестира в смарт системи за отчитане, обхващащи всички потребители, проблемът с кражбите няма да съществува. Той счита, че с едно бъдещо поколение смарт метри, с необходимата защита, която също струва пари, ще може да се установи точния момент на начало на манипулацията и точното количество откраднатата електрическа енергия. Г-н Абаджиев дава пример с прецизно извършена манипулация на трифазен електромер, при която не може да се установи

ЕНЕРГО-ПРО Мрежи АД
Варна Тауърс, кула Е
бул. Владислав
Варненчик 258
гр. Варна 9009
www.energo-pro-grid.bg

Протокол от среща

точния период на кражбата на електрическа енергия и нейното количество.

Г-н Петров възразява, твърдейки, че дружеството носи отговорност за изграждането, поддръжката и контрола на тази мрежа и че не е редно да се вменяват на клиента такива отговорности, както и да се изисква той да заплаща това. Г-н Петров счита, че трябва да се докаже вината от клиента.

Г-н Абаджиев обяснява, че са възможни две решения – едното е свързано с инвестиции в 1,2 млн. смарт електромера и необходимия софтуер, които да позволят до 3-та минута от манипулацията на електромера да може да се сигнализира на полицията и да се установи извършителя; второто е вменяването на полицейски функции на електроразпределителните дружества. Той посочва, че през септември миналата година, ДКЕВР е изпратила писма до четирите електроразпределителни дружества във връзка с въвеждането на смарт електромери. Установено е, че цената на това би била толкова висока, че в момента никой не може да си я позволи.

Г-н Петров изказва несъгласие с технологията и цената. Той заявява, че днес или утре ще предостави записки по темата, които счита, че ще бъдат полезни.

Г-н Петров допълва, че проектът на общи условия е доста закъснял предвид датата на влизане в сила на промените в ЗЕ и сроковете в него, както и насоките, дадени в третия енергиен пакет. Той изразява учудване, защо нещата се случват в последния момент в ущърб на клиента.

Г-н Абаджиев обяснява, че тези въпроси са за законодателната власт и към ДКЕВР, и припомня промените в ръководството на ДКЕВР, извършени на едно от основанията, че има забавяне в прехода към либерализиран пазар. Той прави уговорка, че изказването му ще бъде в качеството му на юрист и няма да ангажира ЕНЕРГО-ПРО с мнението си. Г-н Абаджиев счита, че забавата в преминаването към либерализиран пазар е допусната от правителството от грижа към клиента, като по този начин се забавя понасянето на финансовата тежест от либерализацията. В тази връзка България съзнателно не е направила редица мерки, свързани с третия енергиен пакет, тъй като с либерализацията ще се ликвидира т.нар регулираният пазар – секторът от потребители, който е защитен и не плаща пълната цена на електрическата енергия, която потребява.

Г-н Петров вметва, че стопанските потребители компенсират разликата.

Г-н Абаджиев потвърждава, разяснявайки, че кръстосаното субсидиране се прави от ДКЕВР в цените, които залага. Той отбелязва, че, въпреки че тези въпроси се отнасят за дружеството краен снабдител, той ще отговори на тях. Г-н Абаджиев обръща внимание на евтината енергия в енергийния микс и отбелязва, че ако има либерализация и крайният снабдител и електроразпределителното дружество закупуват електрическа енергия по пазарна цена от

Протокол от среща

свободния пазар, цените за битовите клиенти ще скочат драстично. Той изразява убеждението, че поради посочените причини, либерализацията не се случва в България с риск да се наруши европейското законодателство и да се понесат глоби.

Г-н Петров посочва, че в проекта на общи условия не намира уреден въпросът, свързан със смесената собственост, т.е. случаите, когато електро-разпределителното дружество присъединява други клиенти към енергийна инфраструктура, например трансформатор, чужда собственост. В този случай следва да се дължи цена за наем и това не е посочено в проекта на общи условия. Той отбелязва, че това е един рамков договор, в който трябва да са решени голям обхват въпроси.

Г-н Стефанов обяснява, че тези въпроси са регламентирани в ЗЕ като в тези случаи се сключват договори за достъп със собствениците на съоръжения, които са отделни договори от общите условия.

Г-н Петров отправя въпрос, къде в общите условия е уреден въпросът за качеството и заплащането на обезщетения. Той отбелязва, че клиентите трябва да заплащат цена не само на база количество, но и на база качество. Той дава пример с фирма, на която едно премигване в рамките на половин секунда ѝ коства 78 000 \$.

Г-жа Мария Капсъзова разяснява, че темата за условията за качество е уредена в специална глава от общите условия – Глава 4, чл. 21-22, като в допълнение в проекта са предвидени и клаузи за обезщетения. Във връзка с примера, даден от г-н Петров, тя отбелязва, че е важно каква категория по осигуреност е поискала въпросното дружество. Трета категория по осигуреност, която се ползва от повечето потребители, покрива определени параметри. Ако производственият цикъл изисква по-висока категория на осигуреност, има законово регламентирана процедура за заявяване, изграждане, в т.ч. резервно захранване, автоматично включване на генератори. Това е свързано с определени технически и документални действия.

Г-н Петров отправя въпрос, какво дружеството ще направи като облекчени процедура за присъединяване към вече изградени чужди инфраструктури, ще се даде ли възможност на собственика, докато бъде изкупено съоръжението му, да определя в рамките на допустимото заявена мощност, която „ЕНЕРГО-ПРО Мрежи“ АД е предоставило за изграждане на съоръжението.

Г-н Абаджиев заявява, че дружеството няма такова право по лицензия и ЗЕ.

Г-н Петров допълва въпроса си със съществуването на островни групи.

Г-н Абаджиев отговаря, че тези въпроси следва да бъдат решени от законодателя. Дружеството не може да изкупи чуждите съоръжения в срока, съгласно изискванията на ЗЕ, тъй като не му се дава възможност да направи тези

Протокол от среща

инвестиции. По отношение на последните два въпроса, г-н Абаджиев коментира, че електроенергийният пазар е монополно регулиран от държавата. Задачата на третия либерализационен енергиен пакет е свързана с отстраняването на монопола на държавата във всички страни-членки на Европейския съюз. Държавата принуждава мрежовите дружества да не правят разходи, които ще повишат цената на електрическата енергия за клиентите на регулирания пазар. Той допълва, че няма наложени глоби от ДКЕВР за лошо качество. Възможно е да има райони, където се наблюдават спадове на напрежението поради невъзможността да се изградят допълнителни съоръжения от електроразпределителните дружества или допълнителни подстанции от НЕК. Г-н Абаджиев отбелязва, че електропреносната и електроразпределителните мрежата в България се развиват с по-бавни темпове, отколкото изисква това българската икономика, тъй като противното би изисквало стотици милиони вложения. Откакто има държавно регулиране в енергетиката, ДКЕВР е принудена да разглежда обществения интерес двояко – интерес на клиентите от социална защита и интерес, свързан с високо качество на снабдяването, като се дава превес на социалния интерес- не се повишават цените за сметка на отстъпки, които българското общество поема. Г-н Абаджиев отбелязва, че мястото на тези въпроси е по време на ежегодната дискусия в ДКЕВР през юни, когато се обсъждат цените на електрическата енергия. Той дава пример, че от приблизително заявени 100 единици инвестиции, ДКЕВР оставя 45 и това дава отражение върху нивото на качеството. Г-н Абаджиев прави аналогия с въпроса за либерализацията на пазара, при която ще има увеличаване на цените, ако битовите потребители излязат на свободния пазар.

Г-н Петров коментира, че мястото на въпроса за цените не е тук, но смята че се работи спекулативно на пазара.

Г-н Абаджиев отбелязва, че въпреки че въпросите на г-н Петров не са по темата за общите условия на „ЕНЕРГО-ПРО Мрежи“ АД, той е съгласен да отговаря, тъй като те са от обществен интерес. Г-н Абаджиев посочва, че преди месеци, когато са започнали обществените вълнения, ЕНЕРГО-ПРО е поискала одит, който да покаже реалните разходи на дружествата и че продължава да иска провеждането на такъв одит.

По темата за чуждите съоръжения г-н Спасов отправя въпрос дали общите условия са приложими за тези клиенти, които се захранват от чужди съоръжения.

Г-н Стефанов отговаря, че всеки един ползвател, независимо към кое съоръжение е присъединен, след като е ползвател и клиент на мрежата на „ЕНЕРГО-ПРО Мрежи“ АД ще бъде по тези общи условия.

Г-н Спасов коментира, че това означава, че дружеството ще има еднакви задължения по отношение на качеството спрямо клиентите, присъединени към чужди съоръжения и клиентите, присъединени към съоръжения на дружес-

ЕНЕРГО-ПРО Мрежи АД
Варна Тауърс, кула Е
бул. Владислав
Варненчик 258
гр. Варна 9009
www.energo-pro-grid.bg

Протокол от среща

твото.

Г-н Стефанов посочва, че за тази цел собствениците на съоръженията също имат задължения, да ги поддържат в добро техническо състояние и че дружеството има право да им издава предписания.

Г-н Абаджиев допълва, че законовите изисквания се отнасят и за тях.

Г-н Спасов задава въпрос, дали дружеството наистина възнамерява да сключва индивидуални договори с клиентите.

Г-н Стефанов потвърждава, че дружеството има желание да сключи кратък договор с клиентите, който да съдържа основни данни за клиента и обекта, така че по-точно и конкретно да бъдат индивидуализирани отношенията между дружеството и клиента.

Г-н Петров задава въпрос дали в договора ще се разгледат индивидуалните различия между клиентите.

Г-жа Десислава Русева отговаря, че договорът ще съдържа идентифицираща информация за клиента и няма да се договарят други условия, касаещи мрежата и услугите, които предоставя електроразпределителното дружество.

Г-н Абаджиев допълва, че няма да има различно третиране на клиентите.

Г-н Петров счита, че в договорът трябва да има конкретика.

Г-н Абаджиев коментира, че конкретика би могло да има само по отношение на обстоятелства, които не попадат под действието на ЗЕ, а всичко, което касае мрежата, функционирането ѝ и предоставяните услуги, се урежда при общи условия.

Г-н Петров отбелязва, че в договорът може да се съдържат индивидуални изчисления за цена за пренос и достъп и дава пример за къщи, които се намират на различно разстояние от подстанция. Той смята, че в противен случай се прави уравниловка.

Г-н Стефанов изразява несъгласие с твърдението за уравниловка и заявява, че това е свързано с равноправното третиране на клиентите. Наличието на различни условия от общите трябва да се развие в законодателството и в практиката на институциите по темата равноправно третиране на клиентите. Предвиденият кратък договор, който съдържа индивидуализиращи данни за клиента, е първата крачка, оттам нататък договаряне на различни клаузи спрямо общите условия за различните клиенти може да има само на етап, когато законът и практиката на институциите относно равноправното третиране се доразвият и са ясни.

Г-н Абаджиев коментира, че в енергийното право има два основни

Протокол от среща

принципа – първият е, че всеки носи разходите, които е предизвикал, а вторият е принципът на солидарност. В България е възприета логиката, когато разходите са по възможностите на клиента, тогава те се понасят от него, пример за това е т.нар. променливата компонента в цената за присъединяване. Различните клиенти ползват различни по дължина мрежи и една линейна единица може да не е по възможностите на клиента. Г-н Абаджиев дава пример с размера на мрежите в градските и извънградските райони. Той посочва, че логиката в този случай е клиентите да носят осреднен разход. Това е заложено в законодателството и дружеството не може да си позволи да въведе друг принцип.

Г-жа Капсъзова допълва, че индивидуалният договор ще доведе до по-бързо и лесно излизане на свободния пазар. Тя посочва, че договорът ще съдържа и товарови профили, одобрени от ДКЕВР, като при излизане на малък клиент на свободен пазар, за който не може да се осигури дистанционно почасово измерване, клиентът ще може да избере с кой профил да излезе на свободния пазар. Г-жа Капсъзова уточнява, че сключването на индивидуалните договори ще става поетапно.

Г-н Петров посочва, че дружеството е закъсняло, тъй като при наличие на смарт измерване всеки клиент е можел да има профил.

Г-н Абаджиев коментира, че г-н Петров е прав по отношение на смарт електромерите, но отбелязва че България не може да си позволи тези разходи и това е решение на ДКЕВР и обществото.

Г-н Георги Попов изказва три предложения:

- При подадено заявление за достъп и пренос стопанските потребители, които желаят да излязат на свободен пазар, да получават за подпис заедно с удостоверение за достъп до и пренос през електроразпределителната мрежа и договорите за достъп и пренос, като бъде записано, че те влизат в сила с регистрацията на търговския участник от ЕСО, т.е. преди ЕСО да издаде регистрационен номер.
- При изграждане на контролно измерване по чл. 47 от ПИКЕЕ, съгласувано с „ЕНЕРГО-ПРО Мрежи” АД, данните от системата за контролно мерене да бъдат признати за меродавни при нарушения или липса на данни от търговското мерене, а да не се ползват заместващи данни.
- Подписване на рамкови договори между лицензираните търговци на електрическа енергия и „ЕНЕРГО-ПРО Мрежи” АД, за да се реализира хипотезата на т.нар. комбиниран договор, при който търговецът издава единна фактура за електрическа енергия и мрежови услуги, клиентът се разплаща със търговеца, а той от своя страна с мрежовите компании.

На първия въпрос г-н Станислав Йорданов отговаря, че поради некоректно отношение от страна на клиенти и търговци, които декларират пред

Протокол от среща

ЕСО, че имат договори, считано от вчера всеки клиент, подал искане за удостоверение за достъп и пренос, ще получава три договора – договор за достъп, договор за пренос и договор под условие. Дружеството няма да издава удостоверение за достъп, без да са подписани тези договори, които са задължителни за регистрацията на клиента на свободен пазар. Освен това, с цел облекчаване на процедурата за излизане на клиенти на свободен пазар, дружеството работи с ЕСО по процедура, по която електроразпределителните дружества ще издават кодовия номер на търговския участник и ще изпращат на ЕСО в края на месеца списък на регистрираните търговски участници. По този начин ще се реализира идеята за обслужване на едно гише. Г-н Йорданов допълва, че целта е най-късно от първи август, ако има споразумение между мрежовите оператори и одобрение от ДКЕВР, да се премине към този начин на работа.

По отношение на контролното мерене, което е важно при излизането на клиента на свободен пазар, г-н Йорданов прави разграничение между контролно и информационно измерване. Съгласно ПИКЕЕ контролното мерене е с не положителни метрологични характеристики от търговското мерене и в случай на липса на данни от търговското измерване, по ПИКЕЕ няма пречка да се вземат данните от контролното мерене. Той разяснява, че проблем на контролното мерене, особено при клиенти на СрН, е изграждането му, което може да е немалка инвестиция, например свързана с монтаж на нови токови трансформатори, реконструкция на уредби СрН.

Г-н Петров допълва, че е възможно инвестицията да се раздели с клиента.

Г-н Йорданов отбелязва, че през 2009 г. дружеството е подменило почти всички токови трансформатори на СрН и на НН. За ниско напрежение няма токови трансформатори с второ ядро или ако има, те са 2,5 пъти по-скъпи, но вече е факт подмяната на токовите трансформатори с нови. Г-н Йорданов посочва, че за съществуващите трансформатори има два варианта – единият е свързан с подмяна на трансформаторите за сметка на клиента, тъй като той инициира този разход, или да се направи реконструкция на уредбата с измервателно оборудване с необходимия клас на точност, което дружеството да признае за контролно мерене и да могат да се вземат предвид данните от него по смисъла на ПИКЕЕ.

Г-н Йорданов обяснява, че в проекта на общи условия е предвидено и информационно мерене, което ще служи за подготовка за свободния пазар като целта е да се вземе информацията от ядрата, които са за релейната защита.

Г-н Петров предлага трети вариант – да има трети независим информационен оператор, който да иземе функциите свързани с инвестициите, събирането и обмяна на данните от измерването.

Г-н Йорданов отговаря, че съгласно изискванията на ЗЕ средствата за

Протокол от среща

търговско измерване са собственост на мрежовите оператори.

Г-н Абаджиев допълва, че става дума за умни мрежи, които ще са необходими само след няколко години, например след навлизането на електро-мобилите. Тогава ще възникне въпросът относно управлението на мрежата и информационните потоци. Г-н Абаджиев коментира, че предложението на г-н Петров ще е актуално и ще има икономически смисъл след 10 години. Той дава примери с държави, в които има градове преминали към умни мрежи и споделя, че позицията на Европа е в посока, че няма да има такъв оператор, а мрежовите оператори ще спазват единен национален стандарт за обмен на данни и управление на такива съоръжения.

Във връзка с рамковите договори, г-н Йорданов споделя, че дружеството ги приема за по-добрия вариант, тъй като друго лице ще отговаря за вземанията. Той отбелязва, че предстои преговаряне с търговците по тези договори и че в момента няма разработени такива.

Г-н Попов посочва, че в момента няма сключен такъв договор между нито едно мрежово дружество и търговец и пита дали дружеството има някаква готовност.

Г-н Стефанов потвърждава, че още няма сключени такива договори. Той допълва, че не става дума само за разработването на текстове и сключване на договор, тъй като рамковият договор касае и обмен на данни между мрежовите оператори и търговците. С нарастването на броя на клиентите на свободния пазар, вече не е възможно обменът на данни да става в ексел таблици, а трябва да има унифицирани стандарти за обмен на данни. Г-н Стефанов отбелязва, че ЕСО все още работи по старата си система, докато дружеството настройва своите системи за обмен на данни за работа с новата система на ЕСО. В тази връзка ИТ системите на дружеството трябва да бъдат разработени, така че да отговарят на единен стандарт към ЕСО и търговците. Г-н Стефанов споделя, че в момента се работи по тези договори и че ще има такива, но не може да се ангажира със срок.

Г-жа Капсъзова отбелязва, че чл. 48, ал. 1 от проекта на общи условия допуска тази възможност.

Г-н Попов пита дали има сключен рамков договор между „ЕНЕРГО-ПРО Енергийни Услуги” и „ЕНЕРГО-ПРО Мрежи”.

Г-н Стефанов отговаря, че няма сключен такъв договор.

Г-н Попов пожелава успех и поздравява дружеството за решението, договорите за достъп и пренос да се подписват едновременно с издаването на удостоверение. Той отправя въпрос дали са определени сроковете за издаване на удостоверенията за достъп и пренос при наличие на дистанционен отчет и съответно ако няма такъв, какъв е срокът да бъдат инсталирани смарт елек-

Протокол от среща

тромери, съответно рутери в трафопостовите, ако липсват.

Г-н Йорданов отговаря, че към момента дружеството може да осигури на всички индиректни електромери почасови данни от измерването, това включва измерване, валидиране на данните и предаване. Ако конкретният клиент не попада в някое от изключенията, срокът, който дружеството си е поставило, е 14 дни за издаване на удостоверение и предоставяне на трите договора.

Г-н Попов обобщава дадения отговор, че при изградено дистанционно измерване дружеството ще предоставя удостоверение за достъп в рамките на 14 дни. Той пита какъв е срокът при липса на дистанционен отчет.

Г-н Йорданов отбелязва, че една малка част от електромерите на СрН не са на дистанционен отчет. Срокът за подмяна на електромер за осигуряване на дистанционен отчет, но само в случаите на индиректно мерене, е една седмица. Тези, които не са на дистанционен отчет, са електромери, където няма обхват. В тези случаи се търсят индивидуални решения за събирането на данни. Г-н Йорданов посочва, че за клиенти на НН, на този етап, дружеството не може да постави електромери за почасово измерване и да предостави данни. Клиентите с директно мерене, следва да излязат на пазара със стандартизирани товари профили.

На коментар дали това не е неравнопоставеност, г-н Йорданов посочва практиката в Европа- клиенти с до 63А на предпазителя, включително, излизат на свободния пазар със стандартизирани товари профили, а от тази граница нагоре – с почасово мерене. Г-н Йорданов отбелязва, че за съжаление в България няма такава нормативна уредба.

Г-н Петров коментира необходимостта от извеждане на информацията от мрежата.

Г-н Абаджиев посочва, че отново става дума за инвестиции в смарт електромери, за които ДКЕВР не дава възможност. Почасовото измерване на НН не е икономически необходимо за обществото в момента предвид сегашното ниво на разходите за тази технология.

Г-н Попов благодари за отговорите и повтаря срока от 14 дни за издаване на удостоверение. Той споделя, че досегашната практика не е била такава и че е чакал 3,5-4 месеца за издаване на удостоверение.

Поради липса на други въпроси и коментари, г-жа Мария Димитрова благодари на присъстващите за качествената дискусия и активната позиция и закрива общественото обсъждане на проекта на общи условия. Уточнява, че всички получени предложения и коментари, заедно със становището на дружеството, ще бъдат предоставени на ДКЕВР и ще бъдат публикувани на интернет страницата на дружеството.